

Asia: VN/6566/2022

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä kunnan taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2023

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne kunnan ja kuntayhtymän raportoinnin kokonaisuudesta ja siihen liittyvästä valtiovarainministeriön asetuksesta (liitteet 1 ja 2)

Lausunto koskee kuntien Valtiokonttorille raportoimien taloustietojen tietosisältöjä ja teknisiä kuvauksia tilikaudelta 2023. Uusia tietosisältöjä ei pitäisi vuosittain lisätä raportointiin tai muuttaa jo määriteltyjä raportointikokonaisuuksia. Raportoitavien tietojen tulisi olla mahdollisimman pysyviä vuodesta toiseen, koska kaikki muutokset aiheuttavat kunnille henkilöstömeno- ja tietojärjestelmämuutoksien kustannuksia. Espoon kaupunki on ottamassa vuodelle 2023 uutta talouden tietojärjestelmää, jonne on nyt automatisoitu vuoden 2022 taksonomian mukainen Kuntatieto-raportointi. 2023 taksonomiaan tulevat muutokset täytyy tilata ja toteuttaa erikseen uuteen tietojärjestelmään.

Tietojärjestelmämuutokset on tilattava ulkopuoliselta toimittajalta hyvissä ajoin, mikä tulisi huomioida uuden taksonomian julkaisuaikatauluissa.

Uudet raportointivaatimukset tulisi jatkossa olla tarkemmin valmisteltuja, jotta tekniset virheet eivät pääsisi raportointipohjiin. Kunnilta odotetaan kohtuuttoman nopeaa reagointia, vaikka valtiokonttorin testausaikataulut eivät ole realistisia ja aikataulut ovat projektin edetessä venyneet.

Hyvin hienojakoisen raportoinnin tuottama arvo eri organisaatioiden hyödyntäessä tilastoja ja analyysijä toiminnan kehittämisessä ja johtamisessa on pienempi kuin tarkemman raportoinnin aiheuttamat ylimääräiset kustannukset.

2. Lausuntonne kunnan ja kuntayhtymän palveluluokituksesta ja siihen esitetystä muutoksista (liite 4)

Tiedonkeruuseen tulevat muutokset aiheuttavat kunnalle lisätyötä sekä tietojärjestelmäkustannuksia. Muutokset vaativat uusien laskentatunnisteiden määrittelyä, kirjauskäytäntöjä ja kustannusten kohdentamiseen liittyviä sääntöjä. Pienien kokonaisuuksien raportoinnin lisääminen ei ole mielekästä - tiedonkeruu on työlästä ja siitä tuleva hyöty vähäistä.

Henkilötasoisten kustannusten kohdistamista tai jakamista palveluluokille pitäisi välttää, koska automatisoiminen menetetään ja KKTPP-raportin tuottaminen erillislaskennalla ei ole järkevää eikä täytä automatisoinnin vaatimuksia. Raportoinnin automatisointiin liittyvät haasteita tulee lisäksi yksityiskohtaisempien tietojen tiedonkeruusta esim. TOTT ja mahdollinen uusi raportointikokonaisuus KKLMY.

Opetuksen ja kulttuurin palveluluokat

Kulttuurifestivaalitoiminnan ja -tapahtumien raportoinnissa on hyvä vielä tarkasti pohtia, onko tähän toimintaan liittyvä tietotarve jatkossakin olemassa eli onko kyseessä perusteltu tarve saada muodostettua pidempiä aikasarjoja kunnan kulttuurifestivaalitoiminnan rahoitukseen liittyen vai onko kyseessä tilapäinen tarve.

Kulttuurifestivaalitoiminnan ja -tapahtumien järjestäminen ja avustaminen on Espoon kaupungin kokonaistalouden osalta kohtuullisen pientä. Raportoitavien tietojen olennaisuuden raja tulisi määritellä. Jos tämä kokonaisuus kuitenkin jatkossa vaaditaan raportoitavaksi, niin on tärkeä huomata, että tämä jälleen uusi tiedonkeruutyö tulee sitomaan henkilöstön työaikaa. Nyt ehdotettuja tietoja ei saada suoraan kirjanpidosta vaan tietojen tuottaminen edellyttää manuaalista keräämistä, eikä siten ole Kuntatiedon automaattista tiedontuotantoa muun palveluluokkaraportoinnin tapaan. Espoon näkemyksen mukaan kulttuurifestivaalien ja -tapahtumien raportointi olisi osa KKYTT-raportointia.

Ohjeistuksessa tulisi olla tarkempi määritelmä siitä, mitä kulttuurifestivaalitapahtumilla tarkoitetaan. Osana raportoinnin selkeyttämistä kulttuurifestivaalien ja -tapahtumien raportoinnista on tärkeää huomata, että ohjeistuksessa on selkeästi sitten kerrottu, mitä eroa on kuntien kulttuurifestivaaleille ja -tapahtumille myöntämällä avustuksella ja tapahtumia järjestävälle organisaatiolle myönnettävällä avustuksella.

Harrastamisen Suomen malli on valtion rahoittama kokeilu, joka ei ole Espoon kaupungin näkemyksen mukaan luonteeltaan oma palveluluokka. Mikäli nykyinen hankemalli muuttuisi pysyväksi valtionavustustoiminnaksi kunnissa, olisi KKYTT-raportti parempi, kerättävänä tietotasona riittäisi menot yhteensä -tasoa. Harrastamisen Suomen mallia Espoossa koordinoi Kulttuurin tulosityksikkö. Harrastustoimintaa toteutetaan lasten ja nuorten vapaa-ajalla.

Ympäristönsuojelun palveluluokat

Ympäristönsuojelu on kunnissa euromääräisesti pieni toiminto ja seurataan Espoossa yhtenä kokonaisuutena. Pääsääntöisesti kukin henkilö tekee sekä lupa- että valvontatehtäviä ja sekä edistämisen- ja kehittämistehtäviä, mitkä ehdotuksen mukaan jakautuisivat kolmeen palveluluokkaan. Henkilötasolle menevä kustannusten jakaminen ei ole automatisoitavissa ja siksi esitämme nykyisten palveluluokkien jatkamista. Vastaavasti kannatamme ympäristönsuojelun investointien raportoinnista yhdellä summatasolla.

Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijapalvelut ja tuki

Toivomme palveluluokan palvelukuvaukseen tarkennusta, koska kuvaus on nyt hyvin tulkinnanvarainen. Espoossa emme tunnista palveluluokalle kohdistuvia tuloja ja menoja.

Työterveyshuolto

Työterveyden palveluluokan (2537) määrittelyä on selkeytettävä. Palveluluokan määrittelystä ei saa nyt selvää käsitystä mitä kustannuksia siihen halutaan. Halutaanko työterveyspalveluiden ostot koko kaupungissa eli kuluja ei kohdenneta varsinaisille palveluluokille henkilöstön mukaan?

3. Lausuntonne eri raportointikokonaisuuksien tietosisältöihin esitetyistä muutoksista ja uusista tietosisällöistä (liitteet 3, 5 ja 6 sekä taulukkomallit)

KKYTT: OPH:n uudet vaatimukset välilehdellä k-t01. Tarvitaan tarkempi määrittely raportoitavaan tietosisältöön. Varhaiskasvatuksen esiopetuksen osuus täytyy manuaalisesti laskea muista varhaiskasvatuksen kustannuksista.

KKTPP: Palveluluokamuutosten tulee olla hyvin perusteltuja ja tieto niistä saada ajoissa, jotta muutokset järjestelmiin ja toimintoihin ehditään kunnassa viedä läpi. Tähän toivotaan paremmin toimivaa taulukkoa käytännön työn tueksi.

KKTPP: Investointien raportoinnissa on luokka 3456 Oppilas- ja opiskelijahuollon kuraattori- ja psykologipalvelut, joka siirtyy hyvinvointialueelle. Luokalle ei raportoida tuloslaskelmaa, joten yhdenmukaisuuden vuoksi luokka tulisi poistaa investointiraportilta.

KKNR, KKTPA: Uusi sektori S131320 Hyvinvointialuehallinto sektorille, vaikutus tuloslaskelmaan, taseeseen sekä investointierittelyyn. Uusi sektori vaatii järjestelmämuutoksia ja järjestelmämuutos aiheuttaa lisäkustannuksia.

KKTPA: Tuloslaskelmalla ei enää pyydetä raportoimaan sisäisiä eriä. Onko tarkoituksenmukaista, että raporttipohja ei ole yhtenevä KKNR-raportin kanssa?

KKTPA: Uusi välilehti k-t151 Arvio opetustoimen toteutuneista kustannuksista: koska kirjanpito ei ole valmis raportointihetkellä, arviotietojen manuaalinen kerääminen raportille ei ole mielekästä ja lisää muutenkin työtä kesken tilinpäätöksen tekemistä. Raportin määräpäivä siirtäminen esim. viikolla antaisi raportointiin jo suoraan kirjanpidosta täsmällisemmät luvut. Onko arviotiedon raportoinnille aito tietotarve? KKTPA-kokonaisuuteen tarvitaan ohjeistus, minkä palveluluokkien tiedot tulee sisällyttää mihinkin kysyttävään opetustoimen alaiseen kokonaisuuteen, koska tämä ei käy ilmi esityksestä. Esityksestä ei myöskään käy ilmi, tuleeko arvioitujen kustannusten sisältää vyörytyserät.

KKLMY: Kilpailulain 30 d nojalla eriytetty markkinoilla tapahtuva taloudellinen toimintansa automatisoidusti Valtiokonttorille ei onnistu, koska laskenta täysin manuaalista nyt ja myös tulevaisuudessa. Vaadittu muutos lisää työmäärää ja raportoinnin kustannuksia. Lisäksi ohjeiden tulkinta ja puutteellisuus vaikeuttaa ylipäättään eriytettävien toimintojen selvittämistä ja raporttien laatimista. Kunnat ja kuntayhtymät tulevat tarvitsemaan tarkempaa ohjausta ja tukea kirjanpidon eriyttämisvaatimuksen tulkinnasta ja sen toteuttamisesta. Espoo esittää, että vuonna 2023 raportointina pitäisi riittää tilinpäätöksessä annettavat erillistiedot eriytetyistä markkinoilla tapahtuvista toiminnoista.

TOLT: Kilpailulain 30 D § mukaiset yksiköt tulee lisäksi raportoida TOLT-tilukossa. Perustietojen tuottaminen pienistä eriytettävistä yksiköistä lisää työmäärää ja kustannuksia TOLT-raportilla.

4. Lausuntonne teknisiin määritteisiin ja pakollisuuksiin esitetyistä muutoksista (liite 3 sekä taulukkomallit)

KLTR: kl-t02 rahoituslaskelmassa rivit R0380 Oman pääoman muutokset ja R0420 Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset eivät ole enää pakollisia raportoitavia kenttiä. Onko tämä tarkoituksenmukaista? Mikäli ei, virhe taksonomian pakollisuuskentissä tulisi korjata.

KLTPA: kl-t05 rahoituslaskelmassa rivi R0420 Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset ei ole enää pakollinen raportoitava kenttä. Onko tämä tarkoituksenmukaista? Mikäli ei, virhe taksonomian pakollisuuskentissä tulisi korjata.

Kannatamme investointien sektorierittelyn poistamisesta. Kyseinen sektorikohtainen automatisoitu raportointi on vaikeaa, ja niihin liittyvät tietojärjestelmämuutokset ovat hankalia ja kalliita toteuttaa.

Tarja Fogelholm
Konsernihallinto